

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 Iž 043758 22 Iž
Sarajevo, 23.08.2022.godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odijeljenja sastavljenom od sudija Zvezdane Antonović, kao predsjednika vijeća, Mirsade Džindo i Mirka Božovića, kao članova vijeća, odlučujući o žalbi političke stranke Demokratski narodni savez – DNS (kod 00461) sa sjedištem u Banja Luci, ul. Boška Tošića br. 4, zastupan po predsjedniku Nenadu Nešiću, izjavljenoj protiv Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj: 05-1-07-5-3875/22 od 11.08.2022.godine, o utvrđivanju odgovornosti za vođenje plaćene izborne kampanje prije službenog početka izborne kampanje, na nejavnoj sjednici, održanoj dana, 23.08.2022.godine, donio je

R J E Š E N J E

Žalba se djelimično uvažava i pobijana odluka Centralne izborne komisije BiH u stavu 3 poništava, dok se u preostalom dijelu (stav 1 i 2) žalba odbija.

O b r a z l o Ź e n j e

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj i datum navedeni u uvodu, utvrđeno je da je politička stranka Demokratski narodni savez – DNS (kod 00461) odgovorna što je Marko Kubatlija, kandidat ove političke stranke za Narodnu skupštinu Republike Srpske, na svom Facebook profilu vodio plaćenu izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje, pa joj je zbog kršenja odredbe člana 16.14 stav 3. Izbornog zakona BiH, primjenom odredbe člana 19.9 stav 1. tačka t) istog zakona izrečena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, te je istoj naloženo da izrečenu kaznu uplati u roku od 8 dana od dana pravosnažnosti odluke.

Stavom 3. navedene odluke naloženo je političkoj stranci Demokratski narodni savez – DNS da Marku Kubatliji kandidatu ove političke stranke naloži da sa društvenih mreža ukloni sporne objave za koje je CIK BiH izrekla novčanu kaznu, te da sve kandidate ove političke stranke za predstojeće opšte izbore 2022.godine obavjesti da su dužni da se sudrže od plaćenog javnog oglašavanja i vođenja plaćene izborne kampanje, prije zvaničnog početka izborne kampanje.

Protiv navedene odluke žalbu je blagovremeno izjavila politička stranka Demokratski narodni savez – DNS navodeći da Centralna izborna komisija BiH nije utvrdila činjenice koje su od značaja za utvrđivanje odgovornosti DNS-a. Politički subjekt DNS oglašen je odgovornim po principu objektivne odgovornosti, što nije definisano Izbornim zakonom BiH. Osim toga Izborni zakon BiH ne sadrži odredbe da se zabranjuje radnja tj. da se sa društvenih mreža uklone sporne objave.

Osim toga nesporno je utvrđeno da je Marko Kubatlija lično platio sponzorisanu objavu na svom Facebook profilu, te je propušteno da se utvrdi činjenica da je prije donošenja ove odluke Marko Kubatlija uklonio spornu objavu dana, 04.07.2022.godine, a koja objava je postavljena 29.06.2022.godine.

U odgovoru na žalbu Centralna izborna komisija BiH je predložila da se žalba odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu odluku u okviru žalbenih navoda, vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH je zaključilo:

Žalba je djelimično osnovana.

Iz stanja u spisu proizilazi da je Centralna izborna komisija BiH (u daljem tekstu CIK BiH) dana 18.07.2022.godine zaprimila informaciju sa dokazima podnesenu od strane Transparency International BiH koja se odnosi na kršenje odredbe člana 16.14. stav (3) Izbornog zakona BiH, kojom je navedeno da je Marko Kubatlija, kandidat političke stranke Demokratski narodni savez – DNS izvršio plaćanje sponzorisanje objave putem društvene mreže facebook u zakonom zabranjenom periodu, koju je u smislu člana 6.2 stav 2. i 3. Izbornog zakona BiH, cijenila inicijativom za pokretanje postupka i isti vodila po službenoj dužnosti.

Prema stanju spisa, te dokaza koji se nalaze u spisu, utvrđene su odlučne činjenice koje upućuju na kršenje odredbe člana 16.14 stav 3. Izbornog zakona BiH jer je utvrđeno da je kandidat političke stranke Marko Kubatlija vodio plaćenu izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje na način da je putem društvene mreže Facebook objavio sponzorisanu objavu dana 29.06.2022.godine.

Uvidom u spis predmeta i dostavljeni screenshot sa društvene mreže Facebook, ovo vijeće zaključuje da je nesporna činjenica na koju je u podnesku od 18.07.2022.godine ukazao Transparency International BiH, da je na spornoj Facebook objavi navedeno da je ista sponzorisana, što ukazuje na vođenje plaćene izborne kampanje. Tekst iz navedenih objava koje imaju karakter promotivnog postera glasi: „ Složno, hrabro i predano idemo ka cilju, a cilj je direktan poslanički mandat u Narodnoj skupštini Republike Srpske sa izborne jedinice osam. U znak zahvalnosti ...“

Na navedenom posteru uz tekstualni dio prikazana je i slika kandidata Marka Kubatlje iz čega proizilazi nesporna činjenica da je u konkretnom slučaju vođena plaćena izborna kampanja na način da je navedeni kandidat ispred političke stranke Demokratski narodni savez – DNS, upoznao birače i javnost sa svojom kandidaturom te da je isti sponzorirao i drugi sadržaj kojim je vršio političku promociju svoje stranke u periodu od 26.06.2022.godine do 30.06.2022.godine

Ove činjenice nisu ni bile sporne.

Odgovornost političke stranke Demokratski narodni savez – DNS zasniva se na činjenici da je Marko Kubatlja kao kandidat predložen ispred ove političke stranke i kao takav ovjeren za učešće na Opštim izborima 2022.godine .

Imajući u vidu da je CIK BiH donijela Odluku o raspisivanju i održavanju Opštih izbora 2022.godine, to se prema shvatanju apelacionog vijeća ovakvi oglasi, odnosno objave cijene kao promocija političkog subjekta.

Odredbe člana 16.14 stav 3. Izbornog zakona BiH zabranjuju vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Ova zabrana odnosi se na sve političke subjekte iz člana 1.1a stav 1 Izbornog zakona BiH, ali se odnosi i na kandidate političkih stranaka. Za postupanje protivno citiranoj zakonskoj odredbi članom 19.9. stav 1. tačka t) citiranog zakona propisana je isključiva odgovornost političke stranke. Stoga žalba Demokratskog narodnog saveza – DNS neosnovano ukazuje da nije odgovorna za postupanje njenih kandidata, jer je ratio legis propisane odgovornosti političke stranke da disciplinuje ponašanje svojih kandidata.

Na ovaj način su utvrđene sve činjenice relevantne za utvrđivanje odgovornosti političkog subjekta za kršenje Izbornog zakona, a odnose se na to da je objava na društvenoj mreži radnja usmjerena na upoznavanje birača sa kandidatom, da je izvršena prije službenog početka kampanje i da se radi o sponzoriranoj objavi, dakle plaćenju kampanji. Time je postupljeno suprotno članu 16.14 stav 3 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, pa je pobijanim rješenjem, pravilnom primjenom navedene odredbe, pravilno utvrđena odgovornost političkog subjekta za kršenje zakonskih odredbi od strane njegovog kandidata i izrečena političkom subjektu novčanu kaznu primjenom člana 6.7 stav 1 tačka 1) i člana 19.9. stav 1 tačka t) citiranog zakona.

Na drugačiju odluku nije od uticaja činjenica da li je u međuvremenu izvršeno uklanjanje sporne objave, jer je odlučna činjenica za donošenje pravilne odluke ta da je sporna objava izvršena u zakonom zabranjenom periodu tj. u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje.

Odlučujući o visini novčane kazne za povredu zakona za koju je žalitelju utvrđena odgovornost Centralna izborna komisija BiH pravilno je primjenila odredbu člana 19.9. stav 1 tačka 1) Izbornog zakona BiH. Citirana odredba za navedeni prekršaj propisala je novčanu kaznu u rasponu od 1.000,00 do 10.000,00 KM, a žalitelju je odmjerena novčana kazna od 3.000,00 KM.

Prilikom odmjeravanja visine novčane kazne veće od zakonskog minimuma Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je pravilno cijenila da je političkoj stranci Demokratski narodni savez-DNS u pethodnim izbornim ciklusima već izricala novčane kazne zbog plaćenog javnog oglašavanja i plaćene izborne kampanje prije zvaničnog početka izborne kampanje i to za isti prekršaj u minimalnom iznosu propisane novčane kazne, pa s ozbirom na činjenicu da je imenovani nastavio sa plaćenim javnim oglašavanjem prije početka izborne kampanje, to su prema zaključku Apelacionog vijeća, raspravljene sve okolnosti relevantne za izricanje adekvatne sankcije.

Na osnovu iznesenog zaključeno je da je pobijano rješenje u stavu 1 i 2 doneseno nakon pravilno provedenog postupka, da je zasnovano na potpuno utvrđenom činjeničnom stanju i pravilno primjenjenim zakonskim odredbama.

Međutim, žalbom se osnovano ukazuje da je CIK BiH nalaganjem političkom subjektu Demokratski narodni savez DNS da sa društvenih mreža ukloni spornu objavu, te da sve kandidate ove političke stranke za predstojeće Opšte izbore 2022. godine obavijesti da su dužni da se suzdrže od plaćenog javnog oglašavanja i vođenja plaćene izborne kampanje prije zvaničnog početka izborne kampanje, prekoračio svoja ovlaštenja.

CIK je ovlašten da postupa i izriče mjere koje su kao takve i propisane Izbornim zakonom BiH. Kako je očigledno da je CIK žalitelju naložio mjeru koja kao takva nije ni predviđena odredbama Izbornog zakona, to iz navedenog jasno proizilazi da je žalba u tom dijelu osnovana, te je iz navedenih razloga i valjalo poništiti stav 3 pobijane odluke.

Iz svih izloženih razloga, po ocjeni ovog vijeća, pobijana odluka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine je pravilna i zakonita, u stavu 1 i 2, pa je žalbu primjenom odredbe člana 81. stav 1. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH br. 19/02 do 74/10) valjalo odbiti, dok je primjenom iste odredbe valjalo uvažiti žalbu i stav 3 poništiti.

**Predsjednik vijeća
Sudija
Zvezdana Antonović**